Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

E 11/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje; Lintudirektiivin tarkistaminen valkoposkihanhen ja merimetson suojelun osalta; ennakkovaikuttaminen

Viite: Lausuntopyyntönne 11.4.2025 / YmV / kirjallinen lausuntopyyntö

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITON LAUSUNTO KOSKIEN: E 11/2025 VP YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN TÄYDENTÄVÄT KYSYMYKSET

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa jatkokysymyksiin seuraavaa:

1) Mitkä ovat tehokkaimmat tavat vähentää valkoposkihanhien viljelyvahinkoja?

Metsästäjäliitto pitää hanhien ampumista kuoliaaksi kustannustehokkaimpana ratkaisuna viljelyvahinkojen ehkäisyssä. Aiheesta tehdyt kansainväliset tutkimukset myös tukevat tätä näkökulmaa: Esimerkiksi Norjassa ja Ruotsissa tehdyt hanhitutkimukset (tutkimusviitteet lopussa) osoittavat hanhien ampumisen kuoliaaksi toimivan tehokkaasti satovahinkojen kestävässä estämisessä. Kuoliaaksi ampumisen laaja-alaisen käytön kustannustehokkuudesta ja pidempiaikaisista hyödyistä Suomessa tulee liiton mielestä käynnistää mahdollisimman pian kattava tutkimushanke.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan metsästäjät olisivat halukkaita ampumaan hanhia ja estämään satovahinkoja, edellyttäen että lupien saaminen hanhien ampumiseen onnistuisi joustavasti ja saaliin hyödyntäminen omassa taloudessa olisi mahdollista. Tämä olisi liiton näkemyksen mukaan sekä merkittävästi kustannustehokkaampaa että kestävän käytön mukaista eettistä saaliin hyödyntämistä.

2) Minkä suuruinen valkoposkihanhien kannan tulisi olla, jotta viljelyvahinkoja ei synny merkittävästi?

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan valkoposkihanhikanta kestää merkittävääkin pienentämistä, nykykannan ollessa taustamuistion mukaan noin 1,4 miljoonaa yksilöä. Lajin suotuisan suojelun tilan arvioitu populaatio on 400 000–750 000 yksilöä, joten kannan selvä rajoittaminen on mahdollista ilman, että lajin suotuisan suojelun tasoa ollaan vaarassa lähestyä. Viljelyvahinkojen määrä vähentyy merkittävästi yhdessä kannan koon rajoittamisen ja lintujen käyttäytymisen muutoksen myötä, jolloin ne metsästyksen myötä alkavat varoa ihmisiä aiempaa enemmän. Kannan koon rajoittaminen on tehokkainta ja tarkoituksenmukaisinta toteuttaa yhteistyössä koko muuttoreitin varrella olevien valtioiden kanssa.

3) Mitä aiotaan tehdä, että saadaan tutkimuksellista lisätietoa kuoliaaksiampumisen hyödyistä ja kustannustehokkuudesta sekä äänenvaimentimien käytön eduista keväällä? Onko oikein,

että paukkupatruunakarkotus on syksyllä muu tyydyttävä ratkaisu? Voiko kansallisella lainsäädännöllä määritellä asiaa toisin?

E-kirjeen mukaan Suomessa poikkeuslupia valkoposkihanhien kuoliaaksi ampumiseen ei voida nykyisin enää myöntää, sillä muuna tyydyttävänä ratkaisuna voidaan muodostuneen oikeuskäytännön myötä pitää paukkupatruunoilla tehtävää karkotusta. Metsästäjäliitto on täysin eri mieltä menetelmän pidempiaikaisesta toimivuudesta ja erityisesti kustannustehokkuudesta: jos kannan kokoa ei päästä rajoittamaan, valkoposkihanhikannan kasvaessa ja vahinkojen lisääntyessä kalliita hanhienkarkottajia tarvitaan koko ajan lisää. Tämä ei ole missään mielessä kestävää eikä tarkoituksenmukaista toimintaa.

Kevätaikaisen muun pesimälajiston häirintäkiellon ongelmallisuuden takia Metsästäjäliitto näkee tarpeelliseksi selvittää pienikaliiperisen luotiaseen ja äänenvaimentimen avulla tehtävän kuolettavan karkottamisen toimivuus. Kokemusperäisen arvioinnin pohjalta voidaan olettaa, että parvessa esiintyvät linnut reagoivat kuolevaan lajitoveriin karkkoamalla myös ilman aseen kovaa pamahdusta. Kokonaispelotevaikutusta saattaa edelleen vahvistaa metsästäjien samanaikainen läsnäolo ja liikkuminen hanhipellon läheisyydessä kuolettavassa karkotustarkoituksessa. Tämä vaikutuksen olemassaolo on nyt tarpeen meillä todentaa tutkimuksellisesti.

Metsästäjäliitto näkee, että kansallisen lainsäädännön muutoksilla hanhivahinkoihin liittyviä ongelmia olisi mahdollista ratkaista. Samoin kansallisen lupaviranomaisen toiminnassa ja itse lupajärjestelmässä on myös kehitettävää.

Lähdeluettelo:

Aarseth 2023. Complete seasonal surveillance of Greylag Goose (Anser anser) foraging behavior on dairy grassland and the effect of limited lethal scaring European Journal of Wildlife Research 69:53 https://doi.org/10.1007/s10344-023-01680-4

Klug PE, Shiels AB, Kluever BM, Anderson CJ, Hess SC, Ruell EW, Bukoski WP, Siers SR 2023. A review of nonlethal and lethal control tools for managing the damage of invasive birds to human assets and economic activities. Management of Biological Invasions 14(1): 1–44) https://doi.org/10.3391/mbi.2023.14.1.01

Månsson, J. 2017. Lethal scaring – Behavioral and short-term numerical response of graylag goose Anser anser. Crop Protection 96: 258–264.) http://dx.doi.org/10.1016/j.cropro.2017.03.001

Riihimäellä 23.4.2025

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

toimeksi saaneena:

Ere Grenfors
Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö

Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund r.y.
(Kinturinkuja 4) PL 91, 11101 Riihimäki
Puh. 010-841 0050 suomen@metsastajaliitto.fi www.metsastajaliitto.fi